

Boardletter

Boekjaar 2017

Gemeente Buren

Aan de gemeenteraad
van de gemeente Buren,

Breda, februari 2018

Betreft: Boardletter 2017

Geachte leden van de raad,

Voor u ligt een ge-update boardletter 2017 die wij hebben opgesteld naar aanleiding van de door ons tot nu toe uitgevoerde werkzaamheden in het kader van de controle van de jaarrekening 2017 van de gemeente Buren. Wij brengen u hiermee verslag uit over de bevindingen naar aanleiding van de bedrijfsverkenning en de interim-controle. Bij de interim-controle richten wij ons voornamelijk op de kwaliteit van de bedrijfsvoering en de aanwezige beheersmaatregelen rondom de financiële processen in het kader van onze opdracht tot controle van de jaarrekening.

Onze bevindingen hebben betrekking op de opzet, het bestaan en gedeeltelijk de werking van de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing. Tevens hebben wij extra aandacht besteed aan de interne beheersing binnen uw ICT-systemen zoals Civision Middelen en Aeolus.

Wij bedanken de medewerkers van de gemeente Buren voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van onze rapportage. Tot het verstrekken van nadere toelichting zijn wij graag bereid.

Met vriendelijke groet,

drs. R.G. de Kort RA
Verantwoordelijk accountant

Inhoudsopgave

	Pagina
Aanbiedingsbrief	2
1 Managementsamenvatting	6
2 Doel en reikwijdte van de controle	12
3.1 t/m 3.3 Inkoop	13
3.4 Personeel	16
3.5 t/m 3.9 Sociaal domein	17
4.1 t/m 4.5 Bevindingen Aeolus	21
4.5 t/m 4.8 Bevindingen Civision Middelen	26
4.9 Bevindingen netwerk	29
5. Landelijke ontwikkelingen	30

1. Managementsamenvatting

In 2017 heeft de gemeente veel ontwikkelingen doorgemaakt. Deze ontwikkelingen hebben onder andere betrekking op de interne organisatie en planning- en control cyclus. Met name de wijzigingen binnen de interne organisatie hebben impact gehad op onze controle. Dit bemerken wij enerzijds uit de communicatielijnen met verantwoordelijken voor de grondexploitatie en aan de stagnatie van aanlevering van opgevraagde documentatie anderzijds. Tevens verliep de oplevering inzake sociaal domein niet soepel als het gevolg van het beroep op privacy waar uw werkorganisatie zich op beriep. Onze ervaring was dat deze aspecten voorheen soepeler liepen. In deze managementsamenvatting lichten wij hier enkele ontwikkelingen uit die onze opdracht tot controle van de jaarrekening raken.

Begroting 2017

Op 1 april 2016 is de Regeling Beleidsindicatoren vastgesteld. In de regeling zijn de beleidsindicatoren opgenomen die met ingang van begrotingsjaar 2017 moeten worden opgenomen in de programma's.

Met de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van 5 maart 2016 zijn provincies en gemeenten voortaan gehouden om in de programma's in de begroting (artikel 8, tweede lid, van het BBV), en in de programmaverantwoording (artikel 25, tweede lid, van het BBV) in het jaarverslag, de maatschappelijke effecten die met de verschillende programma's worden beoogd of gerealiseerd, toe te lichten aan de hand van beleidsindicatoren. Omdat het wenselijk is, de resultaten van gemeenten te kunnen vergelijken worden de indicatoren die ten minste moeten worden gebruikt, opgenomen in een bijlage bij een ministeriële regeling, in casu behorende bij artikel 1 van de regeling. Indien gemeenten daarnaast nog gebruik willen maken van andere indicatoren staat het hen vrij die naast de verplichte indicatoren in de programma's en programmaverantwoording op te nemen. De gemeente heeft de beleidsindicatoren reeds opgenomen in de begroting 2017. Wij adviseren u deze beleidsindicatoren toereikend op te nemen in het jaarverslag, zodat deze aansluit op de begroting. Daarnaast adviseren wij u bij afwijkingen tussen de beleidsindicatoren in de begroting en jaarverslag een analyse op te nemen.

Binnen de gemeente is een nieuwe vorm voor tussentijdse rapportages om de realisatie te monitoren in ontwikkeling. Wij onderschrijven deze ontwikkeling, echter bevelen wij u aan om in deze rapportage ook de ontwikkeling van de beleidsindicatoren mee te nemen en de realisatie en de afwijkingen ten opzichte van de begroting periodiek te bespreken met uw budgethouders. Op deze manier kan het control proces binnen de gemeente verder worden aangescherpt.

1. Managementsamenvatting (vervolg)

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 is de vrijstelling voor de vennootschapsbelasting voor overheidslichamen vervallen. Dit heeft tot gevolg dat de gemeente Buren vennootschapsbelasting moet gaan betalen. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2016 was de Vpb-aangifte 2016 nog niet vastgesteld, omdat nog zaken onduidelijk zijn rondom de belastingplicht binnen de grondexploitatie. De gemeente heeft de uitgangspunten die gehanteerd zijn voor de vaststelling gepresenteerd aan de belastingdienst, echter de belastingdienst biedt nog geen uitsluitsel. Tevens hebben we begrepen dat uitstel is aangevraagd en dat een voorlopige aangifte over 2016 is ingediend, ter beperking van een mogelijke rentelast.

Sociaal domein

Net als voorgaand jaar bevelen wij u om de onzekerheden omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van de lasten die samenhangen met het sociaal domein neerwaarts bij te stellen, door tussentijds te monitoren op de door de zorgaanbieders geleverde productie en op de persoonsgebonden budgetten die worden verstrekt. De verwachting is dat de knelpunten waar in 2016 tegenaan gelopen zijn ten aanzien van de SVB en de timing van de oplevering van de informatie door de zorgaanbieders, voor 2017 hetzelfde kunnen zijn. Hierdoor is het van belang dat de gemeente zorgt dat zij gedurende het jaar betrouwbare informatie krijgt en controles uitvoert, waardoor zij minder afhankelijk is van derden. Ten behoeve van de controle 2016 werd dit proces mede gecoördineerd door de voormalig teamleider Financiën. Dit was een intensief traject waarbij het van belang is om te zorgen dat de verantwoordingen van de zorgaanbieders tijdig worden ontvangen, ze inhoudelijk worden beoordeeld en waar nodig actie wordt ondernomen richting zorgaanbieders of in de jaarrekening. Wij verzoeken u voor dit traject capaciteit in te plannen met voldoende tijd en deskundigheid.

Oplevering/inzage documenten tijdens de interim- controle

Voorafgaand aan de interim-controle hebben wij een lijst met op te leveren stukken gestuurd naar de ambtelijke organisatie, waarin per proces stond aangegeven welke informatie benodigd is voor onze controle. De opgevraagde stukken voor de controle van de processen ten aanzien van aanbesteding en het sociaal domein zijn nog niet of niet tijdig opgeleverd.

- *Aanbestedingen*: Na afloop van de interim-controle heeft gemeente alsnog de informatie ter vaststelling van het aanbestedingsproces opgeleverd. Gezien het tijdsplan voor aanlevering van de boardletter hebben we nog geen beoordeling kunnen doen van de ontvangen controle-informatie en derhalve de werking van de interne beheersingsmaatregelen binnen het aanbestedingsproces niet kunnen toetsen. De in deze boardletter opgenomen punten inzake aanbestedingsproces zien derhalve toe op de bevindingen vanuit besprekingen met betrokkenen en onze bevindingen vanuit toetsing van Civision Middelven. Ten tijde van de eindejaarscontrole stellen wij de werking van de interne beheersmaatregelen vast.

- *Sociaal domein*: Uit de gesprekken binnen de ambtelijke organisatie en met de extern ingehuurd medewerker blijkt dat binnen de processen beperkte (zichtbare) controles plaatsvinden. De controles worden per kwartaal achteraf door de externe uitgevoerd. Hierdoor is naar onze mening onvoldoende beheersing binnen het proces en wordt middels een controle achteraf bepaald in hoeverre dat geleid heeft tot fouten. Wij hebben beperkte inzage gekregen in de tussentijdse uitkomsten van deze controles. Bij deze inzage hebben wij wel geconstateerd dat uit haar controles fouten komen die tot mogelijke correcties leiden. Op basis van de informatie die wij hebben verkregen kunnen wij geen oordeel vormen over de mate waarin de transactiestromen binnen het sociaal domein getrouw en rechtmatig zijn.

1. Managementsamenvatting (vervolg)

Dienstverlening ten behoeve van de gemeente Neder-Betuwe

Per 1 januari 2016 voert de gemeente Buren de Participatiewet uit voor de gemeente Neder-Betuwe. Deze taak is overgenomen van de gemeente Tiel. De gemeente heeft in 2016 veel werk verzet om de uitkeringenadministratie en de onderliggende dossiers in te richten en de aansluitingen tussen de uitkeringenadministratie en de financiële administratie te krijgen. Inmiddels is een overeenkomst gesloten waarin de afspraken tussen de gemeente Buren en de gemeente Neder-Betuwe zijn vastgelegd. Wij onderschrijven deze ontwikkeling.

Uitbesteding bouwleges

Wij hebben begrepen dat vanaf 2017, naast de taken rondom de VTH-taken, ook de verantwoordelijkheid voor het heffen en innen van de bouwleges zijn neergelegd bij de ODR. De verantwoordelijkheid voor de volledigheid en inbaarheid van vorderingen blijft bij de gemeente.

We hebben vastgesteld dat in een offertetraject afspraken zijn gemaakt over de werkzaamheden die door de ODR worden uitgevoerd. In deze afspraken is op hoofdlijnen bepaald welke dienstverlening de ODR verricht. In deze afspraken ontbreken, naar onze mening, belangrijke bepalingen zoals de concrete wijze van rapporteren door de ODR, het zekerheidsniveau van de rapportages (bijvoorbeeld onderbouwd met een controleverklaring) alsmede de wijze waarop de werkzaamheden van de ODR worden uitgevoerd. Ondanks dat de samenwerking met de ODR in de praktijk goed verloopt, bevelen wij u aan om deze afspraken formeler en specifiek vast te leggen in een SLA. Hiermee wordt het risico op onduidelijkheden over verantwoordelijkheden gemitigeerd.

Wij zijn in overleg met de ODR over de controles die wij bij hen uit kunnen voeren om zekerheid te verkrijgen over de volledigheid van de leges en de juiste waardering van de vorderingen in de jaarrekening van de gemeente Buren.

1. Managementsamenvatting (vervolg)

Ontwikkeling grondposities

Bedrijventerrein Doejenburg II

In afgelopen jaren hebben beperkt verkopen plaatsgevonden binnen dit regionale bedrijventerrein. De realisatie van de opbrengsten blijft hierdoor achter op begroting. De geraamde kosten voor dit project zijn voor 90% gerealiseerd. De gemeente is in vergevorderd stadium voor verkoop van 7.000 m². Deze verkoop is tegen een beduidend lagere prijs dan de huidige waardering van € 140 per m². Deze voorgenomen transacties kan verstrekken gevolgen hebben in het kader van zowel rechtmatigheid als waardering van het project. Wij verzoeken u aan te tonen dat deze verkoop binnen de geldende wet- en regelgeving past. Daarnaast verzoeken wij u in beeld te brengen wat de gevolgen zijn van de lager overeengekomen verkoopprijs voor de projectcalculatie en daarmee de waardering in de jaarrekening.

Wij hebben in onze controleaanpak ten aanzien van dit project zowel ten aanzien van rechtmatigheid als waardering significante risico's opgenomen. Voor de controle van dit project hebben wij een interne deskundige ingezet op het gebied van Ruimte en Vastgoed. De extra kosten die gemoeid zijn met de controle van dit risicoproject brengen wij aanvullend in rekening.

In de periode sinds het uitbrengen van de pre-board letter en nu is overleg geweest tussen een afvaardiging van gemeente enerzijds en de deskundige en verantwoordelijk accountant van Baker Tilly Berk anderzijds. Dit heeft er onder ander toe geleid dat nieuwe taxaties zijn gevraagd ter onderbouwing van de te hanteren verkoopprijs in de projectcalculatie enerzijds en voor de waardering van de gronden onder de investeringen met economisch nut anderzijds. Tevens is toegelicht hoe het project opgesplitst moet worden in de jaarrekening. Op dit moment hebben wij nog geen actuele projectcalculatie ontvangen, waardoor wij geen uitspraak kunnen doen over de hoogte van de te vormen voorziening en de belasting van het beschikbare weerstandsvermogen. Daarnaast hebben wij nog geen documentatie ontvangen op basis waarvan wij kunnen bepalen of de verkooptransactie in 2017 rechtmatig tot stand is gekomen.

Teisterbant

Wij hebben begrepen dat deze grondexploitatie zich inmiddels in de voorbereidingsfase bevindt. Het betreft de ontwikkeling van 40 woningen, waaronder sociale huurwoningen. Ons is aangegeven dat vanuit onderzoeken is gebleken dat de vraag naar woningen in Buren, Kerk-Avezaath en Lienden stijgende is. Echter, doordat er sociale huurwoningen zijn opgenomen in het plan, ligt er druk op de realisatie van de opbrengsten en is een korte doorlooptijd gewenst om de exploitatie winstgevend te krijgen. Wij bevelen u aan dit project kritisch te blijven volgen en met name de korte doorlooptijd te bewaken. Wij laten dit project eveneens toetsen door onze interne deskundige. Wij hebben nog niet voldoende informatie ontvangen om dit project te toetsen.

1. Managementsamenvatting (vervolg)

Uitleg opbouw boardletter

Voor u ligt een boardletter. Hierin staan onze bevindingen die bij onze interim-controle naar

voren zijn gekomen.

Per bladzijde van deze boardletter is een

Bevinding opgenomen met daarbij het risico en de opvolging.

Per bevinding staat de datum van de eerste vermelding, de status en de gradatie weergegeven.

Door middel van drie symbolen is aangegeven welke status de bevinding heeft (nieuw, bestaand, opgelost).

Bij de prioriteit staat de mate van belangrijkheid en urgentie (1-3), waarbij prioriteit 1 het meest belangrijk en urgent is.

Boekjaar	Status	Prioriteit	Bevinding /risico/opvolging		
Boekjaar eerste vermelding	! - ✓	Urgentie en belang van de bevinding	Het symbool geeft de status van de constatering aan.		
			! Nieuw item - Bestaand item ✓ Opgelost		
			Bevinding	Risico	Opvolging
			In dit blok wordt aangegeven wat gedurende de accountantscontrole is geconstateerd en waarvan wij u graag op de hoogte willen brengen.	Hierbij geven wij aan wat de risico's zijn van de bevinding en wat de gevolgen voor uw gemeente kunnen zijn.	Hier geven wij u aan op welke wijze de gemeente opvolging heeft gegeven aan het issue.

1. Managementsamenvatting

Opvolging issues uit boardletter 2016

Op 25 september jl. hebben wij de opvolging van de punten uit de boardletter 2016 besproken met de teamleider financiën. In hoofdstuk 3 van deze boardletter hebben wij deze opvolging per openstaand issue opgenomen. Daarnaast hebben wij de opvolging verwerkt in onderstaand totaalbeeld van de interne beheersing van de gemeente Buren per transactiestroom. Wij attenderen u daarbij dat dit beeld is gebaseerd op de opvolging zoals deze door de gemeente is aangegeven.

Interne beheersing	Geen openstaande issues	Openstaande issues met lage of gemiddelde prioriteit	Openstaande issues met hoge prioriteit
Belastingen	V		
Verhuren/pachten	V		
Burgerleges/bouwleges	V		
Subsidies	V		
Leerlingenvervoer	V		
Interne controle	V		
Inkoopproces		V	V
Personeelsproces		V	
Sociaal Domein		V	V
ICT			V

1. Managementsamenvatting (vervolg)

In onderstaand overzicht hebben wij onze bevindingen ten aanzien van de interne beheersing van de bedrijfsprocessen uiteengezet. In het vervolg van deze managementletter worden de bevindingen nader toegelicht.

#	Bevinding	Prioriteit	Proces	Bevinding geconstateerd in	Status
3.1	Checklist rechtmatigheid & spendanalyse	1	Inkoop	2014	-
3.2	Contractenregister	2	Inkoop	2014	-
3.3	Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs	2	Inkoop	2014	-
3.4	Controle output salarisverwerker	2	Personeel	2016	-
3.5	WMO / Jeugd PGB	1	Sociaal domein	2015	-
3.6	Functiescheiding WMO / Participatiewet	1	Sociaal domein	2016	-
3.7	Afhankelijkheid functionaris	2	Sociaal domein	2016	✓
3.8	Controle betalingen	1	Sociaal domein	2016/2017	! / -

Het symbool geeft de status van de constatering aan.

! **Nieuw item**

- **Bestaand item**

✓ **Opgelost**

1. Managementsamenvatting (vervolg)

In onderstaand overzicht hebben wij onze bevindingen ten aanzien van de interne beheersing van de bedrijfsprocessen uiteengezet. In het vervolg van deze managementletter worden de bevindingen nader toegelicht.

#	Bevinding	Prioriteit	Proces	Bevinding geconstateerd in	Status
4.1	Toetsing beschikking	1	ICT - Aeolus	2017	!
4.2	Invoer beschikking		ICT – Aeolus	2017	!
4.3	Matching beschikking – declaraties		ICT – Aeolus	2017	!
4.4	Verwerken uitval		ICT – Aeolus	2017	!
4.5	User-accounts Aeolus		ICT – Aeolus	2017	!
4.6	User-accounts Civision Middelen		ICT – Civision Middelen	2017	!
4.7	Budgethoudersregeling		ICT – Civision Middelen	2017	!
4.8	Wijziging crediteuren stamgegevens		ICT – Civision Middelen	2017	!
4.9	Wachtwoordbeleid/ user-accounts		ICT - Netwerk	2017	!

Het symbool geeft de status van de constatering aan.

! Nieuw item

- Bestaand item

✓ Opgelost

2. Doel en reikwijdte van de controle

In het kader van onze controle opdracht inzake de jaarrekening 2017 van de gemeente Buren hebben wij controle werkzaamheden verricht waarbij de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing centraal staan. De inhoud van deze boardletter is gebaseerd op onze normale werkzaamheden in het kader van de controle van de jaarrekening en derhalve op die onderdelen en die in omvang als gevolg voor deze doelstelling noodzakelijk is.

Dit houdt in dat onze rapportage niet noodzakelijkerwijs alle aandachtspunten in de organisatie weergeeft die bij een meer uitgebreid en specifiek hierop gericht onderzoek naar voren zouden kunnen komen. Onze werkzaamheden bestonden uit:

- het onderzoeken en beoordelen van de opzet van de administratieve organisatie en de daarin besloten interne beheersingsmaatregelen; en
- het toetsen van het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen.

Onze boardletter is van nature kritisch, omdat deze gericht is op geconstateerde zwakten of leemten. Op uw verzoek geven wij in deze boardletter (op hoofdlijnen) aan op welke wijze verbeteringen in de interne beheersing van de bedrijfsprocessen kunnen worden doorgevoerd.

3. Inkoop

3.1 Checklist rechtmatigheid & spendanalyse

Boekjaar
2014

Status

—

Prioriteit
1

Bevinding / Opvolging

De gemeente Buren was bezig met het implementeren van een inkoopmodule in het zakensysteem Decos. De module is niet in gebruik genomen omdat het te complex was en niet aansloot bij de wensen van de organisatie.

Er is binnen de gemeente momenteel geen ondersteunde software die vooraf waarborgt dat juiste aanbestedingsrichtlijnen worden gevolgd en daarmee de rechtmatigheid van de aanbestedingen preventief waarborgt.

In 2016 is gebleken dat de inkoopmodule Decos onvoldoende aansloot bij de wensen van de gemeente, derhalve is eind 2016 besloten om na te gaan in hoeverre CTM Solutions Complete Tender Management voldoet aan de wensen van de gemeente Buren.

Update n.a.v. interim-controle

Dit inkoopstelsel is eind december 2017 aangeschaft. Aan de inrichting van het stelsel wordt momenteel gewerkt. De planning is nog steeds om op 1 april 2018 het stelsel operationeel te hebben.

Risico

Bij het achteraf toetsen op de naleving van de aanbestedingsrichtlijnen wordt risico gelopen dat niet tijdig wordt gesignaleerd dat niet rechtmatig is aanbesteed.

Aanbeveling

Wij zijn verheugd om te constateren dat binnen uw organisatie actief wordt gekeken naar de mogelijkheden om het proces omtrent rechtmatigheid van het aanbestedingsbeleid preventief in te regelen.

Actiepunt t.b.v. jaarrekeningcontrole

Wij hebben begrepen dat in afwachting van het nieuwe proces de spendanalyse vooralsnog achteraf wordt uitgevoerd zoals tot nu toe is gedaan.

3. Inkoop

3.2 Contractenregister

Boekjaar
2014

Status

Prioriteit
2

Bevinding/ Opvolging

De module contractbeheer is ingericht en de medewerkers zijn opgeleid. Volgens de planning zou de contractenbank per 1 januari 2016 volledig zijn gevuld. De module is inmiddels in gebruik genomen, echter is er geen zicht op volledigheid van het contractenregister. Ook wordt gebruik van het register niet afgedwongen.

De monitoring / controle op de volledigheid van de contracten van de afdeling Ruimte is afgerond. De afdeling Vastgoed heeft tijdens de besprekingen aangegeven dat het lastig is om de volledigheid van de contractenbank te waarborgen omdat binnen deze afdeling sprake is van oude contracten. Wij hebben begrepen dat binnen de gehele organisatie voldoende inspanning is verricht om zoveel mogelijk contracten te registreren, echter bestaat onzekerheid over de volledigheid van het contractenbestand. Derhalve bestaat er eveneens onduidelijkheid welke contracten (met en- zonder financiële impact) er precies opgenomen moeten worden. In de contractenbank zit een signaleringsfunctie via de mail, die gebruikt kan worden voor de monitoring van het contract. Het blijft persoonsgebonden of de signaleringsmail wordt opgepakt. Derhalve wordt de contractenbank steekproefsgewijs gecontroleerd door de juridische controller.

Update n.a.v. interim-controle

De gemeente heeft de implementatie gerealiseerd en waarborgen getroffen middels het uitvoeren van steekproeven op de juiste hantering van het contractenbestand. Wij onderschrijven de ontwikkeling dat uw organisatie actief geprobeerd heeft om de volledigheid van het contractenbestand te waarborgen. Uw werkorganisatie heeft tijdens de interimcontrole aangegeven de mogelijkheden van een verplichtingenadministratie met koppelingen naar bestellen, inkoop en aanbestedingen te onderzoeken.

Risico

Op het moment dat niet tijdig wordt gesignaleerd dat contracten zijn afgelopen en toch bestellingen worden geplaatst binnen de contracten wordt het risico gelopen dat deze bestellingen niet rechtmatig zijn, omdat het contract had moeten worden aanbesteed.

Aanbeveling

Wij bevelen u aan om aan de medewerkers binnen uw organisatie helder te communiceren welke contracten opgenomen dienen te worden in het contractenbestand. Tevens bevelen we u aan om de mogelijkheden voor een koppeling met de aanbestedings/inkoop module te onderzoeken om hiermee de volledigheid te waarborgen.

3. Inkoop

3.3 Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs

Boekjaar
2014

Status

Prioriteit
2

Bevinding/ Opvolging

De gemeente had in afwachting op de uitspraak van de Eerste kamer de WAADI-check nog niet opgenomen in de interne controle. Inmiddels heeft het MT het interne proces rond de WAADI- en DBA-check vastgesteld en is deze check geïmplementeerd.

Tijdens de besprekingen dit jaar met diverse medewerkers is gebleken dat onduidelijkheid bestaat over wie de Waadi-check uitvoert. Ons is aangegeven dat de Waadi-check zou moeten worden uitgevoerd door de afdelingen op het moment dat deze iemand inhuren.

Update n.a.v. interim-controle

In de maand oktober 2017 heeft P&O met terugwerkende kracht tot 1 januari voor alle externe arbeidskrachten van intermediairs de Waadi-check uitgevoerd. Tot de implementatie van het aangepaste proces 'inhuur derden' blijft P&O deze check ook uitvoeren. Bij de implementatie van het aangepaste proces wordt extra aandacht gevraagd voor de Waadi-check.

Risico

De gemeente loopt het risico op een boete van € 12.000 per arbeidskracht indien zij niet voldoet aan de Waadi. Dit geldt zowel op het moment dat zij inleent als dat zij uitleent.

Aanbeveling

Conform plan bij de implementatie van het aangepast proces extra aandacht vragen voor de Waadi-check.

3. Proces: Personeel

3.4 Controle output salarisverwerker

Boekjaar
2016

Status

—

Prioriteit
2

Bevinding / Opvolging

We hebben vastgesteld dat controles plaatsvinden op de juiste verwerking van personele mutaties door de externe salarisverwerker. Wij hebben vernomen dat sprake is van een aanzienlijke achterstand in de uitvoering van deze controles, waarbij de salarismutaties vanaf juni 2016 niet meer zijn gecontroleerd. Daarnaast hebben wij vernomen dat bruto-netto controles worden uitgevoerd, maar dat deze controles niet zichtbaar worden vastgelegd.

We hebben vernomen dat controles op de juiste verwerking van personele mutaties door de externe salarisverwerker voortaan frequenter plaats vinden. De medewerker salarisadministratie controleert, weliswaar niet zichtbaar, iedere maand 25 tot 30 loonstroken steekproefsgewijs. Daarnaast hebben wij vernomen dat bruto-netto controles worden uitgevoerd, maar dat deze controles niet zichtbaar worden vastgelegd.

Update n.a.v. interim-controle

Tijdens de interimcontrole is vastgesteld dat vanwege ziekte de betaalbatch van november niet is ondertekend door de personeelsadviseur. Wij hebben derhalve niet kunnen vaststellen of inhoudelijke controles hebben plaats gevonden op de betaalbatch.

Risico

Als gevolg van het niet (zichtbaar) controleren van de werkzaamheden van de externe salarisverwerker, bestaat het risico dat fouten niet of te laat worden ontdekt. Hierdoor bestaat een risico op onrechtmatige en niet getrouwe verantwoording van personeelslasten in de jaarrekening alsmede een risico op het indienen van onjuiste aangiften loonbelasting.

Aanbeveling

We adviseren u om de controle op salarismutaties maandelijks *zichtbaar* uit te voeren.

Verder adviseren wij de bruto-netto controles uit te voeren op het moment dat inhoudings- en premiepercentages worden aangepast en de werkzaamheden te documenteren.

Actiepunt ten behoeve van eindejaarscontrole

Wij hebben u verzocht een steekproef uit te voeren op de salarismutaties vóór aanvang van de interim-controle en voor 5 personen een zichtbare bruto netto berekening uit te voeren.

Wij hebben tijdens de interim vastgesteld dat er nog geen zichtbare steekproeven zijn uitgevoerd. Ten aanzien van de bruto-nettoberekening hebben we geconcludeerd dat deze zijn uitgevoerd maar dat geconstateerde verschillen niet zichtbaar zijn onderzocht.

3. Proces: Sociaal domein

3.5 WMO / Jeugd PGB

Boekjaar
2015

Status

Prioriteit
1

Bevinding/Opvolging

Persoonsgebonden budgetten worden maandelijks via voorschotten betaald aan de SVB. De SVB betaalt direct uit aan de zorginstellingen op basis van goedgekeurde zorgovereenkomst. De gemeente Buren voert geen controles uit op indicatiestelling en prestatielevering op de door de cliënten ingediende facturen / declaraties van de zorginstellingen. Deze controles vallen derhalve ook niet onder de verantwoordelijkheid van de SVB.

Update n.a.v. interim-controle

Geen

Risico

Onrechtmatigheden en/of fouten bij de bestedingen ten laste van de PGB's met als gevolg van onrechtmatige verantwoording van lasten en posities in de jaarrekening.

Aanbeveling

Wij adviseren u op basis van de door de cliënten ingediende declaraties in de portal van de SVB alsnog een controle uit te voeren, waarbij enerzijds wordt gecontroleerd of de factuur binnen de indicatiestelling past en anderzijds of de prestatie is geleverd, bijvoorbeeld door het uitvoeren van detailcontroles op de cliëntgegevens die door de SVB zijn geregistreerd. Eventuele fouten kunnen dan mogelijk worden hersteld.

Actiepunt t.b.v. jaarrekeningcontrole

Opvolgen van de aanbeveling.

3. Proces: Sociaal domein

3.6 Functiescheiding WMO / Participatiewet

Boekjaar
2016

Status

—

Prioriteit
1

Bevinding/ Opvolging

Wij hebben tijdens de bedrijfsverkenning vastgesteld dat geen controle technische functiescheiding aanwezig is tussen het behandelen van de aanvraag en het verstrekken van de beschikkingen bij zowel de WMO als de Participatiewet. De betrokken zorgconsulent is zelfstandig hiertoe bevoegd. Uitzonderingen worden gemaakt voor zorgconsulenten die recent in dienst zijn getreden dan wel op tijdelijke basis werken. In die situaties dient een 100% controle plaats te vinden door een tweede functionaris.

Steekproefsgewijs vinden controles plaats door een extern deskundige op de juistheid en rechtmatigheid van de afgegeven beschikkingen. Deze controles vinden achteraf plaats, waardoor fouten niet gedurende het proces worden geconstateerd en kunnen worden gecorrigeerd.

Update n.a.v. interim-controle

Tijdens de interimcontrole hebben wij beperkt inzicht gekregen in de verrichte controles over 2017. Uit de inzage en gesprekken blijkt dat de externe deskundige fouten heeft gecorrigeerd, die mogelijk tot correcties leiden. Door de beperkte inzage en feit dat controles nog niet zijn afgerond, hebben wij geen zicht op de aard en omvang van deze fouten.

Risico

Als gevolg van genoemde functievermenging bestaat een grotere kans op onrechtmatigheden in de transactiestromen WMO en Participatiewet.

Aanbeveling

In de processen gedurende het jaar interne beheersmaatregelen integreren, zodat gedurende het jaar eventuele fouten tijdig geconstateerd en gecorrigeerd kunnen worden.

Actie t.b.v. jaarrekeningcontrole

Controle over geheel 2017 afronden en middels gedegen foutenevaluatie bepalen wat de geconstateerde fouten voor impact hebben op de gehele massa. Daarnaast op basis van de geconstateerde fouten een plan opstellen hoe deze fouten in de toekomst kunnen worden voorkomen.

3. Proces: Sociaal domein

3.7 Afhankelijkheid functionaris

Boekjaar
2016

Status

Prioriteit
2

Bevinding

Voorgaand jaar hebben we geconstateerd dat de organisatie rondom de processen binnen het sociaal domein sterk afhankelijk was van één functionaris. We hebben geconstateerd dat deze afhankelijkheid inmiddels, door het aanstellen van een tweede functionaris, verminderd is. Wij hebben begrepen dat beide functionarissen in staat zijn om elkaar te vervangen bij afwezigheid.

Risico

In de situatie van grote afhankelijkheid van één functionaris, is bij het wegvallen van deze functionaris het risico aanwezig dat de uitvoering van activiteiten achterstand oploopt en belangrijke kennis / ervaring verdwijnt. Dit kan leiden tot onnauwkeurigheden op het gebied van rechtmatigheid en/of getrouwheid in de transactiestromen binnen het sociaal domein en de daarmee gepaard gaande verantwoording in de jaarrekening.

Opvolging

Aanbeveling is opgevolgd.

3. Proces: Sociaal domein

3.8 Controle betalingen

Boekjaar
2016/2017

Status

Prioriteit
1

Bevinding/ Opvolging

Wij hebben begrepen dat de functionarissen sociaal domein de betaalbatch opstellen en klaarzetten voor betaling. Hierop vinden geen inhoudelijke controles (afstemming factuur / bankrekeningnummer etc.) plaats door andere medewerkers binnen de gemeente.

Daarnaast hebben wij begrepen dat het wijzigen van een bankrekeningnummer in Aeolus niet is afgeschermd. Er zijn hierover wel werkafspraken gemaakt maar systeemtechnisch kan de functionaris het bankrekeningnummer aanpassen zonder dat hij hiervoor autorisatie dient te hebben van een tweede functionaris.

Risico

Het risico bestaat dat onrechtmatige betalingen plaats vinden.

Opvolging

Actie t.b.v. jaarrekeningcontrole

Wij verzoeken een steekproef uit te voeren op de mutaties van de bankrekeningnummers betrekking hebbende op geldstromen binnen het sociaal domein.

4. Bevindingen Aeolus

4.1 Toetsing beschikking

Boekjaar
2017

Status

Prioriteit
1

Bevinding

Binnen het Sociaal Domein bestaat een groot aantal stamgegevens, zoals bijvoorbeeld rekeningnummers (zie ook 3.8), tarieven en producten. Het beheer van deze gegevens is essentieel.

Wij hebben geconstateerd dat door medewerkers wijzigingen kunnen worden aangebracht in de stamgegevens en dat daarop geen controle door een onafhankelijke functionaris wordt afgedwongen.

Risico

Niet (tijdig) signaleren van onrechtmatige toekenningen van beschikkingen.

Aanbeveling

Wij adviseren functiescheiding in het proces van invoer, toetsen en verwerking van een beschikking aan te brengen. Hierbij adviseren wij dat wordt afgedwongen dat een toetser altijd de laatste inhoudelijke toets uitvoert, voordat deze administratief verwerkt wordt en gematcht kan worden met declaraties.

Daarnaast adviseren wij monitoring toe te passen op functiescheiding en mutaties in rechten.

Actie t.b.v. jaarrekeningcontrole

Ten behoeve van de jaarrekening dient een overzicht opgesteld te worden met de budgetten (conform beschikking) en de gedeclareerde bedragen per cliënt om vast te stellen of binnen de beschikking gebleven wordt. Voor hogere uitgaven verwachten wij een nadere toelichting door de gemeente. Wij bevelen u aan om de betrouwbaarheid van de gegevens in het hier bovengenoemde overzicht ook aan te tonen middels een gegevensgerichte steekproef (inclusief onderbouwing) op de bedragen die daarin staat vermeldt.

4. Bevindingen Aeolus (vervolg)

4.2 Invoer beschikking

Boekjaar
2017

Status

Prioriteit
1

Bevinding

Wij hebben geconstateerd dat functiescheiding tussen toetser, consulent en administratie niet wordt afgedwongen gedurende het jaar.

Er is immers geen sprake van een inrichting van rollen en rechten, die dwingt tot functiescheiding tussen invoer, toetsing en verwerking.

Risico

Hiermee bestaat een verhoogd risico onjuiste registratie van indicaties in de cliëntenadministratie.

Aanbeveling

Wij adviseren u voor wijzigingen in alle vormen van stamgegevens, zoals hiernaast benoemd, beheersing in te richten waarbij ten minste twee personen betrokken zijn bij een mutatie (het 4-ogenprincipe). Hierbij muteert één functionaris en fiatteert een tweede.

Log daarnaast alle mutaties in de stamgegevens en de fiattering hiervan voor monitoring. Hierop verwachten wij een periodiek een analyse vanuit de interne organisatie.

Actie t.b.v. jaarrekeningcontrole

Als gevolg van voorgaande constatering zullen wij tijdens de jaarrekeningcontrole aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden moeten verrichten om vast te stellen dat wijzigingen in stamgegevens juist zijn doorgevoerd om het risico op fouten of fraude te mitigeren. Wij verzoeken u hiervoor alvast zelf voorbereidende werkzaamheden uit te voeren, zie paragraaf 3.8.

4. Bevindingen Aeolus (vervolg)

4.3 Matching

Boekjaar
2017

Status

Prioriteit
1

Bevinding

Jeugd/WMO

Er worden berichten ontvangen met declaraties, deze worden gematched, echter het budgetplafond kan hierbij worden overschreden en de uitval wordt handmatig verwerkt.

Participatie

Voor het verkrijgen maandelijkse uitkering dient een controle plaats te vinden op de rechtmatigheid van de uitkering, bijvoorbeeld met een RO-formulier.

Wij hebben geconstateerd in beide processen dat geen zichtbare toets/beheersing afgedwongen wordt.

Risico

Onvoldoende inzicht in de budgetten per cliënt waardoor de afgegeven budgetten kunnen worden overschreden en facturen onterecht betaald kunnen worden. Derhalve bestaat het risico op onrechtmatige inkopen/betalingen met de daarmee gepaard gaande verantwoording in de jaarrekening.

Aanbeveling

Jeugd/WMO:

- Borg dat gedurende het hele jaar berichten worden gematched op kritische aspecten en richt een budgetplafond ter hoogte van de beschikking in.
- Accepteer geen declaraties buiten het berichtenverkeer danwel boven budgetplafond. Laat een onafhankelijk functionaris uitval van het berichtenverkeer verwerken.

Participatie:

- Dwing systeemtechnisch af dat er geen uitkering wordt uitbetaald zonder een actie. Bijvoorbeeld door middel van RO-formulier.

Actie t.b.v. jaarrekeningcontrole

Ten behoeve van de jaarrekening dient een overzicht opgesteld te worden met de budgetten (conform beschikking) en de gedeclareerde bedragen per cliënt om vast te stellen of binnen de beschikking gebleven wordt. Voor hogere uitgaven verwachten wij een nadere toelichting door de gemeente. Wij bevelen u aan om de betrouwbaarheid van de gegevens in het hier bovengenoemde overzicht ook aan te tonen middels een gegevensgerichte steekproef (inclusief onderbouwing) op de bedragen die daarin staat vermeldt.

4. Bevindingen Aeolus (vervolg)

4.4 Verwerken uitval

Boekjaar
2017

Status

Prioriteit

1

Aandachtspunt

Een zeer belangrijk aspect binnen complexe processen, zoals in het Sociaal Domein is de monitoring op kritische momenten in het proces. Wij hebben beoordeeld dat op dit moment het proces 'monitoring' bij uw gemeente nog niet uitgekristalliseerd is.

Risico

Hiermee bestaat het risico dat onjuiste, onvolledige transacties worden uitgevoerd zonder dat dit wordt opgemerkt.

Aanbeveling

Wij adviseren u om een monitoring in te richten op het functioneren binnen het Sociaal Domein, ondersteund door het systeem:

- Beoordeel of functiescheiding aanwezig is geweest tussen consulent, toetser en de administratie;
- Monitor uitval van het berichten-verkeer;
- Monitor op declaraties die de afgegeven beschikking (in totaal) overschrijden;
- Monitor op onverwacht gedrag binnen het pakket.

Wij kunnen niet steunen op monitoring maatregelen om vast te stellen dat geïdentificeerde risico's zich niet hebben voorgedaan.

4. Bevindingen Aeolus (vervolg)

4.5 User-accounts

Boekjaar 2017	Status !	Prioriteit 1
Bevinding	Wij hebben op basis van onze verrichte werkzaamheden vastgesteld dat drie actieve user-id's binnen Aeolus niet herleidbaar zijn naar een individu.	
Risico	Niet (tijdig) signaleren van onrechtmatige aanpassingen met als gevolg onrechtmatige betalingen.	
Aanbeveling	Wij bevelen om het aantal generieke accounts te beperken. Actie t.b.v. jaarrekeningcontrole Aantonen dat met de generieke accounts geen onrechtmatige mutaties zijn doorgevoerd.	

4. Bevindingen Civision Middelen

4.6 User-accounts

Boekjaar
2017

Status

Prioriteit
1

Bevinding

Wij hebben vastgesteld dat binnen Civision Middelen niet alle accounts herleidbaar zijn naar een individu. Tevens hebben we vastgesteld dat de administrator rechten niet beperkt zijn tot onafhankelijke functionarissen, een van deze accounts betreft een gast account.

Risico

Niet (tijdig) signaleren van onrechtmatige aanpassingen met als gevolg onrechtmatige betalingen.

Aanbeveling

Wij adviseren om enkel gebruik te maken van persoonsgebonden accounts, dit geldt ook voor gast- en beheer accounts. Wij adviseren beheerrechten te beperken tot onafhankelijke functionarissen. Tevens bevelen wij aan te onderzoeken of het technisch noodzakelijk is dat systeemaccounts ten behoeve van de interfacing naar ander applicaties toe over hoge beheerrechten dient te beschikken.

Actie t.b.v. jaarrekeningcontrole

Zichtbaar maken welke handelingen zijn verricht met de beheer accounts en dat dit geen onrechtmatige handelingen betreft.

4. Bevindingen Civision Middelen (Vervolg)

4.7 Budgethoudersregeling

Boekjaar
2017

Status

Prioriteit
1

Bevinding

Wij hebben geconstateerd dat geen actuele vastgestelde budgethoudersregeling voorhanden is. Hierdoor is het niet mogelijk te beoordelen of de ingerichte budgethouders in Civision Middelen zijn gemandateerd.

Tevens hebben wij vastgesteld dat niet alle facturen worden gecontroleerd c.q. geaccordeerd door een budgethouder danwel prestatieverklaarder.

Risico

Onrechtmatige inkopen met als gevolg onrechtmatige betalingen.

Aanbeveling

Wij bevelen aan een actuele budgethoudersregeling vast te stellen en op basis daarvan de budgethouders in te richten binnen Civision Middelen. Aanvullend bevelen wij u ook aan om ook voor de prestatieverklaarders een autorisatie matrix vast te stellen waarin is vastgelegd welke functionaris vanuit welke rol is gerechtigd om als prestatieverklaarder te acteren.

Wij bevelen u tevens aan om alle facturen door zowel een budgethouders als prestatieverklaarder te laten accorderen. Voor uitzonderingen bevelen wij u aan om een beleid op te stellen, waarin vooraf is bepaald onder welke voorwaarden facturen vrij zijn gesteld van accordering door prestatieverklaarder- en of budgethouder.

Actie t.b.v. jaarrekeningcontrole

Wij verzoeken u middels een statistische steekproef aan te tonen dat inkopen rechtmatig zijn. Daarbij enerzijds aantonen dat ze conform opdracht zijn en anderzijds dat de ingekochte goederen/diensten daadwerkelijk zijn geleverd. Wij verzoeken u een lijst met alle inkoopfacturen uit 2017 te verstrekken, zodat wij de steekproef kunnen bepalen.

4. Bevindingen Civision Middelen (Vervolg)

4.8 Wijzigen stamgegevens

Boekjaar
2017

Status

Prioriteit
1

Bevinding

Wij hebben vastgesteld dat er 16 accounts zijn die rechten hebben tot het wijzigen van crediteuren stamgegevens. Van deze accounts zijn 7 accounts niet herleidbaar naar een individu.

Wij hebben vastgesteld dat er systeemtechnisch een blokkade in de vorm van functiescheiding is aangebracht voor het wijzigen van bankrekeningnummers. Desalniettemin, blijft een mogelijkheid bestaan dat een medewerker door zowel in te loggen onder een persoonsgebonden account als niet-persoonsgebonden account een bankrekeningnummer wijzigt.

Risico

Onrechtmatig wijzigingen van bankrekeningnummers, met als gevolg onrechtmatige betalingen.

Aanbeveling

Wij bevelen aan om de rechten tot het wijzigen van crediteuren stamgegevens te beperken. Wij adviseren een autorisatiematrix op te stellen waarin is vastgelegd welke gebruikers vanuit welke functie en/of rol rechten nodig hebben tot het wijzigen van crediteuren stamgegevens. Daarnaast adviseren wij functiescheiding aan te brengen tussen het wijzigen en controleren van wijzigingen.

Actie t.b.v. jaarrekeningcontrole

Wij verzoeken u inzichtelijk te maken dat alle betalingen in 2017 die tot stand zijn gekomen op basis van een gewijzigd bankrekeningnummer, zijn gewijzigd onder invloed van functiescheiding. Wij willen hierbij verhoogde aandacht voor bankrekeningnummers die zijn gewijzigd door niet-persoonsgebonden accounts.

4. Bevindingen Netwerk

4.9 Wachtwoordbeleid/user-accounts

Boekjaar
2017

Status

Prioriteit
1

Bevinding

Wij hebben ten aanzien van het netwerk vastgesteld dat niet van alle accounts het wachtwoord regelmatig gewijzigd hoeft te worden. Van zowel de 23 generieke accounts als de 21 persoonsgebonden accounts is vastgesteld dat het periodiek wijzigen van het wachtwoord niet wordt afgedwongen. Tevens is vastgesteld dat een viertal accounts het afgelopen jaar niet zijn gebruikt.

Risico

Niet (tijdig) signaleren van onrechtmatige gebruik van accounts.

Aanbeveling

Wij bevelen aan dezelfde wachtwoordvereisten op elk account toe te passen en het aantal generieke accounts te beperken danwel na te gaan of deze nog actief gebruikt worden. Voor accounts die niet meer worden gebruikt, adviseren wij deze te verwijderen.

5. Landelijke actualiteiten

In dit hoofdstuk nemen wij actuele ontwikkelingen op die spelen binnen de lokale overheid.

Bij onze controle hebben wij onderstaande punten niet in alle gevallen specifiek beoordeeld of toegepast op uw organisatie. Wij zijn vanzelfsprekend bereid om met u van gedachten te wisselen over de gevolgen en beantwoording van mogelijke vraagstukken voor uw organisatie.

De volgende onderwerpen komen aan bod:

5.1 Ontwikkelingen ICT

5.1.1 ENSIA

5.1.2 eFacturatie

5.1.3 Wet- en regelgeving inzake dataprivacy

5.2 Ontwikkelingen lokale overheid

5.2.1 Status verplichte rechtmatigheidsverantwoording door colleges B&W

5.2.2 Nieuwe rechtspositie ambtenaren

5.2.3 Beperking BTW-koepelvrijstelling

5.2.4 Btw-vrijstelling op sport

5.2.5 Btw-compensatie exploitatie begraafplaatsen

5.3 Ontwikkelingen Sociaal domein

5.3.1 Aannemelijkheid prestatielevering zorg

5.3.2 SVB-problematiek

5.4 Wijzigingen BBV en overige regelgeving

5.4.1 Update raamwerk BBV: het stelsel van baten en lasten

5.4.2 Kadernota rechtmatigheid 2017: Wijzigingen NUBBV

5.4.3 Overview wijzigingen met ingang van begrotingsjaar 2017

5.4.4 Wijzigingen met ingang van begrotingsjaar 2018

5.4.4.1 Notitie verbonden partijen

5. Landelijke actualiteiten

5.1 Ontwikkelingen ICT

5.1.1 ENSIA

Vanaf verantwoordingsjaar 2017 leggen gemeentes verantwoording af omtrent informatieveiligheid via de vragenlijsten in de reeds beschikbare Ensia-tool. Een doel hiervan is om de verantwoording naar de verschillende toezichthouders betreffende BRP, PUN, DigiD, BAG, BGT en SUWInet samen te voegen tot één audit.

Voor 2017 geldt dat de verantwoording betreffende BRP en PUN vóór 1 oktober 2017 ingediend moest zijn. De overige verantwoordingen moeten voor 1 januari 2018 zijn ingediend. Het verantwoordingsjaar betreffende Ensia wordt afgesloten met een collegeverklaring en een assurance-rapport van een onafhankelijke IT Auditor. Uiterlijk 1 mei 2018 dienen deze in de ENSIA-tool geüpload te zijn.

5.1.2 eFacturatie

Het Ministerie van Economische zaken wil elektronisch factureren (e-factureren_ binnen de overheid stimuleren. E-factureren is het digitaal versturen van facturen door de leverancier en het digitaal ontvangen en verwerken hiervan door de ontvanger.

Begin 2019 wordt een Europese Richtlijn van kracht die lokale en nationale overheden verplicht om digitale facturen (de zogenaamde e-facturen) te ontvangen. Ook gemeenten moeten ervoor zorgen dat e-factureren mogelijk wordt.

Op basis van EU-richtlijn (2014/55/EU) moeten alle (aanbestedende diensten van) overheden per april 2019 e-facturen kunnen verwerken. Het ministerie van Economische Zaken is vorig jaar gestart met het omzetten van de verplichtingen uit de richtlijn in Nederlandse wetten en regels. Ministeries zijn al sinds 2011 verplicht om elektronische facturen te accepteren.

Om dit te bewerkstelligen is gekozen voor een standaard bestandsformaat voor de facturen. Dit is het UBL 2.0-formaat: een XML-formaat met een standaardopzet voor bijvoorbeeld factuurnummer, factuurdatum, ordernummer etc.

Deze ontwikkeling gaat ook zijn weerslag hebben op de interne beheersing van uw organisatie. Wij adviseren om hierop tijdig te anticiperen en uw organisatie gereed te maken voor het werken met e-facturatie. Tevens adviseren wij u om contact op te nemen met uw software leverancier om te controleren in hoeverre uw software gereed is voor UBL 2.0.

5. Landelijke actualiteiten

5.1 Ontwikkelingen ICT (vervolg)

5.1.3 Wet- en regelgeving inzake dataprivacy

Technologische ontwikkelingen hebben bedrijven de afgelopen jaren steeds meer mogelijkheden gegeven tot het verzamelen, verwerken en analyseren van steeds meer persoonsgegevens. Op basis van nieuwe wetgeving kunnen burgers hun privacy beter waarborgen, door randvoorwaarden te stellen aan de bescherming van hun persoonsgegevens.

Vanaf 24 mei 2016 is de wet- en regelgeving inzake dataprivacy aangescherpt door het actief worden van de GDPR (General Data Protection Regulation). In Nederland is deze verordening bekend onder de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming).

Momenteel bevindt de betreffende wetgeving zich in een "implementatiefase". Hiermee hebben bedrijven de mogelijkheid om zich voor te bereiden op de nieuwe wetgeving en de wetgeving in hun bedrijfsproces te borgen. Vanaf 25 mei 2018 is de AVG van toepassing en zijn bedrijven aanspreekbaar op naleving hiervan. Hierbij kunnen boetes worden opgelegd.

De onderstaande tabel bevat een aantal belangrijke aspecten uit de AVG.

Onderwerp	Omschrijving
Meldplicht datalekken	Datalekken moeten binnen 72 uur gemeld worden aan de toezichthouder, de verantwoordelijke en, onder bepaalde omstandigheden, de betrokkenen (bijvoorbeeld afnemers).
Verhoogde boetes	Organisaties die de verordening overtreden, riskeren een hoge boete van maximaal 4% van de wereldwijde jaaromzet met een maximum van €20.000.000.
Functionaris gegevens-bescherming	Organisaties die stelselmatig op grote schaal personen observeren of organisaties die op grote schaal bijzondere persoonsgegevens verwerken en overheden zijn verplicht tot het aanstellen van een functionaris voor de bescherming van gegevens.
Recht om vergeten te worden	Betrokkenen hebben het recht om van de verantwoordelijke te eisen dat alle persoonsgegevens van hem/haar worden gewist. Dit geldt ook voor gegevens die met behulp van derden worden verwerkt.
Dataportabiliteit	<i>Zelfbeschikkingsrecht:</i> personen hebben zelf beschikking over de eigen gegevens (naast vergeten ook inzien en aanpassen). <i>Recht tot overdraagbaarheid:</i> personen hebben het recht de eigen gegevens te laten overdragen naar andere instanties.

5. Landelijke actualiteiten

5.2 Ontwikkelingen lokale overheid

5.2.1 Status verplichte rechtmatigheidsverantwoording door colleges B&W

In 2016 heeft de minister van Buitenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties middels een brief de Tweede Kamer geïnformeerd dat de rechtmatigheidsverantwoording over de jaarrekening die nu nog door de accountant wordt afgegeven in de toekomst moet worden afgegeven door colleges van B&W. Deze maatregel is een van de resultaten van de Stuurgroep Vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), die bestaat uit de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA). Daarnaast zijn ook het ministerie van Financiën en de commissie BBV vertegenwoordigd. Het ministerie wil dit najaar starten met een pilot, om een aantal gemeenten de kans te geven ervaringen op te doen met het opstellen van een rechtmatigheidsverantwoording. In die pilot zal de externe accountant nog steeds zijn wettelijke rechtmatigheidscontrole uitvoeren, parallel aan het werk van het college. De verwachting is dat niet eerder dan in 2020 gemeentebesturen verantwoording gaan afleggen over de rechtmatige uitvoering van de begroting.

5.2.2 Nieuwe rechtspositie ambtenaren

Ambtenaren krijgen zoveel mogelijk dezelfde rechten als werknemers in het bedrijfsleven. Dit staat in de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren. Voor ambtenaren geldt straks het private arbeidsrecht. Net als voor werknemers in het bedrijfsleven nu al het geval is. De Eerste Kamer heeft op 8 november 2016 ingestemd met het wetsvoorstel. Het plan is dat de wet ingaat op 1 januari 2020. Wij adviseren u om, als dat nog niet gebeurd is, op korte termijn te bepalen wie binnen uw gemeente verantwoordelijk is voor de transitie naar het private arbeidsrecht. Het is van belang om de transitie van begin af aan goed te registreren.

5.2.3 Beperking btw-koepelvrijstelling

Op 15 september jl. kondigde staatssecretaris Wiebes aan dat de koepelvrijstelling wordt beperkt. Dit raakt met name gemeenten die samenwerken vanwege een ambtelijke fusie. De koepelvrijstelling voorkomt dat een samenwerkingsverband btw aan haar deelnemers in rekening moet brengen. Dit is gunstig voor de situatie dat de deelnemers slechts een deel van de btw op inkopen in aftrek kunnen brengen of kunnen compenseren via het btw compensatiefonds (BCF). Gemeenten kunnen er ook belang bij hebben om diensten zonder btw van een samenwerkingsverband in te kopen. In veel gevallen heeft een gemeente immers te maken met een mengpercentage waardoor een deel van die btw een kostenpost is. Toepassing van de koepelvrijstelling voorkomt deze aanvullende kostenpost. De beperking van de btw- koepelvrijstelling heeft met name impact op de uitgebreide koepelvrijstelling. Niet alle samenwerkingsverbanden maken gebruik van de uitgebreide koepelvrijstelling. Deze samenwerkingsverbanden en hun deelnemers kiezen er voor om de dienstverlening van het samenwerkingsverband te belasten. Per situatie is (of was) het noodzakelijk om een concrete beoordeling van de financiële gevolgen te maken.

5. Landelijke actualiteiten

5.2 Ontwikkelingen lokale overheid

5.2.4 Btw-vrijstelling op sport

Een uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie noodzaakt het Rijk tot aanpassing van de btw-sportvrijstelling in de Nederlandse wetgeving. Op basis van de huidige wetgeving hebben gemeenten en bepaalde sportstichtingen de mogelijkheid tot recht op aftrek van voorbelasting van btw voor de kosten die toerekenbaar zijn aan de terbeschikkingstelling van sportaccommodaties aan sportverenigingen. Dit recht op aftrek vervalt per 1 januari 2019 als de Nederlandse wetgeving conform de uitspraak in lijn wordt gebracht met de Europese btw-richtlijn. Het moeten toepassen van de vrijstelling pakt vanwege het verlies van het recht op aftrek van voorbelasting van btw financieel ongunstig uit voor gemeenten en sportstichtingen. Voor de bestaande situaties komt er een overgangsregeling. Hoe die er uit komt te zien is nog onbekend. Hierover zal in het begin van 2018 overleg plaatsvinden met de ministeries van VWS en Financiën.

5.2.5 Btw-compensatie exploitatie begraafplaatsen

De rechtbank heeft geoordeeld dat gemeenten de btw op kosten van de exploitatie van gemeentelijke begraafplaatsen niet kunnen compenseren bij het btw-compensatiefonds. De rechtbank oordeelt dat de gemeente bij de exploitatie van begraafplaatsen niet als overheid handelt, maar als btw-ondernemer. Particuliere exploitanten van begraafplaatsen (en crematoria) zijn echter vrijgesteld van btw. Daaruit trekt de rechtbank de conclusie dat het recht op compensatie is uitgesloten. Er is namelijk sprake van prestaties die, indien zij door een ondernemer worden verricht, zouden zijn vrijgesteld van btw. Hiervoor bestaat geen recht op een bijdrage volgens het btw-compensatiefonds.

5. Landelijke actualiteiten

5.3 Ontwikkelingen sociaal domein

5.3.1 Aannemelijkheid prestatielevering zorg

Uit de publicatie 'gemeentelijke accountantscontrole sociaal domein 2016' van i-sociaaldomein blijkt dat landelijk gezien voor diverse oplossingen is gekozen in het aantonen van de aannemelijkheid van de prestatielevering. Zo zijn bij diverse gemeenten bijvoorbeeld de volgende controlemiddelen gebruikt:

- In geval van outputgerichte contracten: betaalbaarstelling arrangement na melding cliënt dat het gestelde doel is behaald;
- Steekproeven onder cliënten op basis van enquêtes;
- Een stelsel van zachte controlemiddelen als een klachtenregeling, klanttevredenheidsonderzoeken en aansluiting met eigen bijdragen via het CAK (WMO) met daarop aanvullend inhoudelijke controles op de feitelijke levering;
- Vaststelling levering door wijkteams.

De conclusie van i-sociaal domein luidt dat de controlemiddelen die in de eerdere uitgegeven handreiking 'Stappenplan gemeentelijke controleaanpak 2016' bruikbaar zijn en in een goed gebalanceerd stelsel van controlemaatregelen passen. Met de kanttekening dat niet elk individueel controlemiddel zelfstandig stevig genoeg, maar ook dat niet elk controlemiddel afhankelijk van de situatie nodig of efficiënt bruikbaar is. Wij overleggen graag met u over de mogelijkheden om de levering van zorg aan te tonen voor de specifieke van toepassing zijnde situatie in uw gemeente.

5.3.2 SVB-problematiek PGB's

Over de verslagjaren 2015 en 2016 is de SVB niet kunnen komen tot een goedkeurende verklaring over de lasten voor gemeenten, die door haar boeken zijn gelopen. Dit heeft er bij veel gemeenten toe geleid dat de gehele PGB-kostenpost door de gemeentelijke accountant als onzeker moest worden aangemerkt. Diverse gemeenten zijn, ondanks het gebrek aan zekerheid vanuit de SVB, zelf toch tot voldoende zekerheid te komen voor deze kostenpost door aanvullende eigen controlemiddelen in te zetten of controle op levering zorg ook op de PGB-populatie toe te passen. Voor 2017 wordt eenzelfde problematiek verwacht. Wij denken graag met u mee om de onzekerheden met betrekking tot PGB's structureel terug te brengen.

5. Landelijke actualiteiten

5.4 Wijzigingen BBV en overige regelgeving

5.4.1 Raamwerk BBV: het stelsel van baten en lasten

In 2003 is het document 'Uitgangspunten gemodificeerd stelsel van baten en lasten provincies en gemeenten' gepresenteerd. Als gevolg van de wijzigingen in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) in 2016 is dit document in 2017 herzien. Belangrijkste doelstellingen die zijn gerealiseerd bij de wijzigingen van het BBV, zijn de vergelijkbaarheid van overheden onderling en de verbetering van het inzicht in de financiële positie. Het doel van dit geactualiseerde document 'raamwerk BBV: stelsel van baten en lasten' ("raamwerk BBV") is het bevorderen van een eenduidige interpretatie van de begroting en jaarstukken van gemeenten door het uitwerken van welke uitgangspunten en principes belangrijk zijn bij het opstellen en inrichten van deze stukken en waarom. Daarbij beperkt het document zich tot de financiële informatie. Centraal daarbij staan de principes die ten grondslag liggen aan het begrotingsstelsel dat voor gemeenten en provincies is voorgeschreven in het BBV.

5.4.2 Kadernota rechtmatigheid 2017: Wijzigingen NUBBV

In de kadernota 2017 van de commissie BBV is het volgende opgesteld:

Bij meerjarige inkoopcontracten kunnen, afhankelijk van het geraamde inkoopbedrag, de Europese aanbestedingsregels van toepassing zijn. Een onrechtmatigheid bij de contractverlening zou in zo'n geval jaarlijks in de afweging naar de controleverklaring kunnen blijven doorwerken, doordat jaarlijks de lasten voortvloeiende uit het inkoopcontract in de jaarrekening zijn opgenomen. De Commissie BBV doet de stellige uitspraak om meerjarige inkoopcontracten, die zouden moeten voldoen aan Europese regels, in de toelichting op de jaarrekening bij de 'niet in de balans opgenomen verplichtingen' op te nemen voor het volle bedrag waarover het contract is afgesloten.

Als de contractwaarde is vermeld onder de 'niet in de balans opgenomen verplichtingen' is in feite de hele contractwaarde betrokken in de oordeelsvorming. De uitgaven die in het tweede jaar tot uitdrukking komen in de jaarrekening zijn weliswaar onrechtmatig tot stand gekomen, maar aangezien zij al een keer als fout zijn aangemerkt via de totale contractwaarde, worden deze lasten niet opnieuw als fout in de oordeelsvorming van de accountant betrokken. Indien in het eerste jaar het contract niet onder de 'niet in de balans opgenomen verplichtingen' is vermeld, heeft een dergelijke afweging nog niet plaatsgevonden. In dat geval wordt de geconstateerde fout in het tweede jaar in het oordeel van de accountant betrokken.

Wij raden u aan om deze contractverplichtingen in kaart te brengen voor de jaarrekening. Deze verplichtingen dienen verantwoord te worden in de jaarrekening onder de NUBBV.

5. Landelijke actualiteiten

5.4 Wijzigingen BBV en overige regelgeving

5.4.3. Overview wijzigingen met ingang van begrotingsjaar 2017

In voorgaande managementletters en accountantsverslagen hebben wij u steeds geïnformeerd over wijzigingen in het BBV en overige regelgeving, hieronder volgt nogmaals een opsomming van de meest relevante publicaties en een verwijzing naar deze regelgeving:

Met ingang van begrotingsjaar 2017

- Wijziging BBV 2017 (staatsblad 2016, nummer 101);
- Overzicht beleidsindicatoren (staatscourant 2016, nummer 16004);
- Wet inzake taakvelden (staatscourant 2016, nummer 20622);
- Notitie rente 2017 (Commissie BBV, de notitie geldt voor 2017 als aanbeveling en voor 2018 als verplicht toe te passen);
- Notitie overhead 2017 (door de commissie BBV).

Tenslotte willen wij u wijzen op de kadernota rechtmatigheid die begin november 2017 is gepubliceerd. Mocht u naar aanleiding van bovenstaande nog vragen hebben, dan staan de leden van het audit team u graag te woord.

5.4.4. Wijzigingen met ingang van begrotingsjaar 2018

5.4.4.1 Notitie verbonden partijen (oktober 2016)

De Commissie BBV stelt dat:

- Bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen als directe lasten op de taakvelden moeten worden geboekt. De bijdragen worden aan de lastenkant bij gemeenten en batenkant bij gemeenschappelijke regelingen verwerkt zonder afsplitsing van de overhead naar het taakveld Overhead. Aan de lastenkant bij de gemeenschappelijke regelingen vindt de afsplitsing van de Overhead op het taakveld overhead wel plaats.
- Wanneer de gemeenschappelijke regeling overheadtaken van de gemeente uitvoert, dan wordt de bijdrage voor deze gemeentelijke overheadtaken aan de lastenkant bij gemeenten en batenkant bij gemeenschappelijke regelingen wel op het taakveld Overhead begroot en verantwoord.

De Commissie BBV beveelt in het kader van de notitie verbonden partijen het volgende aan:

- In het geval dat formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang zoals gedefinieerd in het BBV, maar er wel sprake is van:
 - een structurele bekostiging in overwegende mate van (de activiteiten van) een organisatie via één of meer geldstromen (begrotingsfinanciering, subsidie en overeenkomst van opdracht); én
 - een bestuurlijke belang;beveelt de Commissie BBV aan om deze organisaties gezien het maatschappelijke of algemene belang en de mogelijke risico's toch op te nemen in de paragraaf verbonden partijen.

5. Landelijke actualiteiten

Wij vragen uw aandacht voor de naleving van de notitie verbonden partijen. Een door de raad vastgestelde Kadernota Verbonden Partijen, kan hierbij helpen. Sturing op en informatie over verbonden partijen (zoals warmtenet, parkeerbedrijf, ontwikkelbedrijf (PPS), havenbedrijf), bijvoorbeeld in paragraaf 'verbonden partijen' in de jaarrekening, kan verbeterd worden door hierover met de verbonden partij afspraken te maken, bijvoorbeeld met behulp van Key Performance Indicators (KPI's).

5.4 Wijzigingen BBV en overige regelgeving (vervolg)

5.4.3. Wijzigingen met ingang van begrotingsjaar 2018

5.4.3.1 Notitie verbonden partijen (oktober 2016)

De Commissie BBV stelt dat:

- Bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen als directe lasten op de taakvelden moeten worden geboekt. De bijdragen worden aan de lastenkant bij gemeenten en batenkant bij gemeenschappelijke regelingen verwerkt zonder afsplitsing van de overhead naar het taakveld Overhead. Aan de lastenkant bij de gemeenschappelijke regelingen vindt de afsplitsing van de Overhead op het taakveld overhead wel plaats.
- Wanneer de gemeenschappelijke regeling overheadtaken van de gemeente uitvoert, dan wordt de bijdrage voor deze gemeentelijke overheadtaken aan de lastenkant bij gemeenten en batenkant bij gemeenschappelijke regelingen wel op het taakveld Overhead begroot en verantwoord.

De Commissie BBV beveelt in het kader van de notitie verbonden partijen het volgende aan:

- In het geval dat formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang zoals gedefinieerd in het BBV, maar er wel sprake is van:
 - een structurele bekostiging in overwegende mate van (de activiteiten van) een organisatie via één of meer geldstromen (begrotingsfinanciering, subsidie en overeenkomst van opdracht); én
 - een bestuurlijke belang;beveelt de Commissie BBV aan om deze organisaties gezien het maatschappelijke of algemene belang en de mogelijke risico's toch op te nemen in de paragraaf verbonden partijen.

Wij vragen uw aandacht voor de naleving van de notitie verbonden partijen. Een door de raad vastgestelde Kadernota Verbonden Partijen, kan hierbij helpen. Sturing op en informatie over verbonden partijen (zoals warmtenet, parkeerbedrijf, ontwikkelbedrijf (PPS), havenbedrijf), bijvoorbeeld in paragraaf 'verbonden partijen' in de jaarrekening, kan verbeterd worden door hierover met de verbonden partij afspraken te maken, bijvoorbeeld met behulp van Key Performance Indicators (KPI's).

Contactgegevens:

drs. R.G. (Rachel) de Kort RA
Verantwoordelijk accountant
M: 06 – 13 25 17 67
E: r.dekort@bakertillyberk.nl

Kantoorgegevens:

Baker Tilly Berk N.V.
Bijster 39
Postbus 3814
4800 DV Breda
T: 076 – 525 00 00